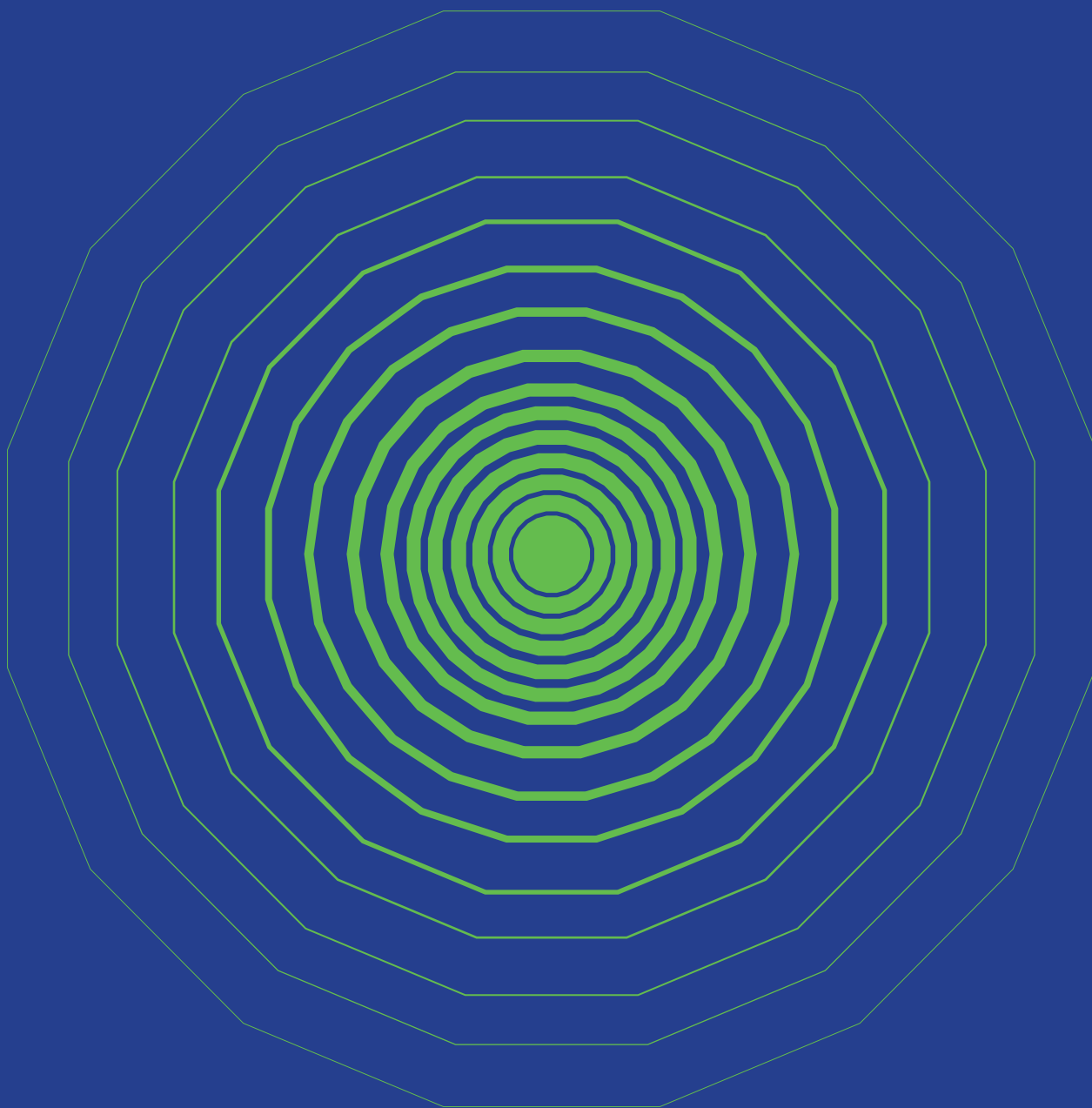

ИМПАКТ ИНВЕСТИРАЊЕ

НОВИ МОЖНОСТИ ЗА ФИНАСИРАЊЕ И ИМПАКТ НА ОПШТИНИТЕ

Водич за развој на портфолио на импакт инвестиции
за Град Скопје

Скопје
Јули, 2021

Elson Solutions (Elson) е консултантско биро за стратешки менаџмент кое работи со клиенти од јавниот и приватен сектор со цел изострување на нивните иновативни капацитети, ESG перспективата, пристапување до финансии за раст и импакт инвестирање во ерата на 4.0 Индустијата. Elson на креативен начин врзува знаења од различни индустрии и локации со цел советување, изработка на политики, портфолија и решенија што може да се имплементираат, помагајќи им на клиентите соодветно да ја искористат својата позиција во екосистемот.

СмартАп - Лабораторија за социјални иновации работи на градење екосистеми, со што поврзува различни актери, со цел промовирање и развој на социјалните иновации, градејќи одржливо општество од социјален, економски и аспект на животната средина.

СмартАп е водечка институција за развој на социјални иновации и поддршка на социјални иноватори и претприемачи кои создаваат позитивен импакт во општеството.

ИМПАКТ ИНВЕСТИРАЊЕ

НОВИ МОЖНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ И ИМПАКТ НА ОПШТИНИТЕ

Водич за развој на портфолио на импакт инвестиции
за Град Скопје

изработено од **Elson Solutions**

со поддршка од **СмартАп - Лабораторија за социјални иновации**

ко-финасирано од **EIT Climate-KIC**

текст **Олимпија Заевска**

уредник **Софија Богева**

графичко уредување **Милош Соколик**

Co-funded by the
European Union

Резиме

Во време на комплексни предизвици со кои се соочуваат градовите и општините, како климатските промени, загадувањето и потреба од балансирање на потребите на граѓаните и бизнисите, властите се во позиција да размислуваат стратешки за искористување на своите ресурси. Во ваков контекст, и во светот на инвестициите и на јавниот и на приватниот сектор се актуелизираат термини како **импакт инвестиции (Impact Investment), корпоративна социјална одговорност (CSR), одговорно инвестирање (Responsible Investing) и инвестиции со влијание на животната средина, општеството и управувањето (ESG investment).**

Општините и градовите ги содржат сите predisпозиции да станат еден од највлијателните импакт инвеститори и иновативни екосистеми за што допрва и академската и експертската заедница развиваат модели.

Овој документ претставува анализа и конкретен водич за можностите општините од Република Северна Македонија да станат импакт инвеститори користејќи ги постоечките механизми на својот буџет, експертиза и позиционираност кон централната власт и финансиските институции, да дизајнираат конкретни инструменти, да внесат ризичен капитал и експертиза во својата јавна мисија, да изградат партнерства со останати локални чинители, а со цел да извршат одредено општествено влијание во заедницата а воедно да добијат финансиски поврат на своите инвестиции.

Токму овој неискористен потенцијал е појдовна точка во оваа студија која нуди и конкретен водич и алатка за генерирање и дефинирање на импакт инвестиции и градење на импакт инвестициско портфолио, конкретно за Град Скопје, а кој модел може да се примени на сите општини во Република Северна Македонија и пошироко.

Содржина

1. Што е импакт инвестирање?	7
1.1 Придобивки од импакт инвестирање	9
1.1.1 Зголемен финансиски перформанс	9
1.1.2 Фокусирана корпоративна/институционална стратегија	10
1.1.3 Нови модели за адресирање општествени проблеми	10
1.1.4 Дводимензионално инвестирање	10
1.1.5 Недостаток на модели и стратегии	10
1.1.6 Потешкотии при мерење на импакт	10
1.2 Импакт инвестирање во земји во развој	12
2. Општината/Градот – Импакт Инвеститор	12
2.1 Екосистем за импакт инвестирање	14
2.1.1 Предизвикот за менаџирање на градскиот екосистем	14
2.1.2 Вертикална/линеарна структура на проширеното претпријатие	15
2.1.3 Предности и предизвици во екосистемите - интегратори	17
3. Процес на креирање на импакт инвестициско портфолио на Град Скопје	18
3.1 Организациска поддршка за импакт инвестиции	18
3.2 Идентификација на потреба и можности за импакт инвестиции	21
3.2.1 Стратешки приоритети - основна насока за импакт инвестиции	21
3.2.2 Јавно мислење - дополнителна насока за импакт инвестиции	28
3.2.3 Постоечки акциски планови - инпут за импакт инвестиции	29
3.3. Развој на цели на импакт инвестиции	35
3.3.1 Развој на индикатори	36

3.4 Финансирање на импакт инвестиции и ризици	38
3.4.1 Финансирање на општините	39
3.4.2 Од даночните обврзници - за даночните обврзници	40
3.4.3 Општински буџет - алатка за импакт инвестиции	46
3.4.4 Финансиски ризици за инвестиции	50
3.5 Дизајн на квантитативна алатка за импакт инвестиции	54
4. Упатство за користење на алатката за импакт инвестиции	55
4.1 Опис на инвестиција	55
4.2 Финансирање	56
4.3 Стратегиско совпаѓање	57
4.4 Импакт	58
4.5 Поврат на инвестиција	60
4.6 Капацитет на инвеститор	61
4.7 Ниво на ризик	62
4.8 Калибрирање на резултати	63
4.9 Приоретизирање на инвестиции и градење на портфолио	64
5. Заклучок	66
Референци	67

1. Што е импакт инвестирање?

Импакт инвестирање (ИИ) значи вложување на финансиски средства или инвестициски капитал со цел генерирање на специфично позитивно општествено влијание или влијание на животната средина и финансиски придобивки.¹

Терминот почнува да се користи во 2007²; меѓутоа самиот концепт се практикува од порано, заради што честопати се смета дека ИИ е продолжение на филантропијата. Честопати овој термин се користи како синоним и за т.н. **одговорно инвестирање, ESG Investment** (Environmental, Social and Corporate Governance Investment) или одржливо инвестирање (sustainable investment). Сличен тип на инвестиции со фокусирано внимание на социјалните аспекти од општественото живеење се т.н. **SRI – Socially Responsible Investment**. Во оваа анализа и развој на модел ќе се задржиме на **импакт инвестициите (ИИ)**.

Импакт инвеститор е термин што доаѓа од приватниот финансиски сектор и се однесува на секој индивидуалец или организација што има одредена мисија за позитивно општествено влијание истовремено со пазарно базираната стратегија.³ Ова значи дека покрај фокусот на продуктот, продажбата и профитот, инвеститорот сака да постигне и одредено позитивно општествено влијание. Импакт инвеститори можат да бидат индивидуалци, приватни компании, институции, инвестициски фондови, приватни фондации, банки, пензиски фондови, финансиски институции за развој на заедниците, корпорации, банки како и владини субјекти.

Индивидуалните или институционалните инвеститори можат да ги усогласат своите инвестиции со своите вредности – на пример одредена фирма може да ја евалуира одговорноста кон животната средина на фирмите во своите синџири на снабдување. Пример за импакт инвестирање се и инвестиции на јавниот или приватниот сектор во невладини организации кои работат со одредени заедници, инвестиции во чисти технологии или инвестиции во обновливи извори на енергија со позитивно влијание на животната средина или инвестиција во образовни програми за ранливи категории.

Најчесто, **мотив за ИИ** за фирми е нивната стратегија за општествена одговорност (Corporate Social Responsibility CSR), чувство на должност да се врати кон заедницата или грижа кон одредена локална заедница. Типот на позитивното влијание или импакт од одредена ИИ зависи од индустријата и секторот. Најголем дел од импакт инвеститорите очекуваат висина на повратот на инвестицијата во рамки на пазарните маргини и очекувања, или одреден степен под пазарното ниво на поврат.

Потенцијалот за импакт инвестирање на глобално ниво е голем а темата за импакт инвестирање се актуелизира глобално, особено соочувајќи се со предизвиците на климатските промени, пандемии, сиромаштија, недоволен пристап до основни ресурси за живот како вода, греење, лимитиран пристап до квалитетно образование на ранливи групи, недовољно учество на жените во раководење на институции и бизниси и слично. Ваквите предизвици во голема мера можат да се адресираат преку импакт инвестирањето. Од 2012 до 2018 година, на глобално ниво импакт инвестициите пораснале од 11.347 милијарди

1 Global Impact Investing Network <https://thegiin.org/impact-investing/>

2 Global Impact Investing Network <https://thegiin.org/impact-investing/need-to-know/#what-is-impact-investing>

3 Rockefeller Philanthropy Advisory <https://www.rockpa.org/guide/impact-investing-introduction/>

За да го погледнете целиот прирачник, контактирајте нè на

info@innovationlab.mk

sofja.bogeva@innovationlab.mk

milosh@innovationlab.mk